

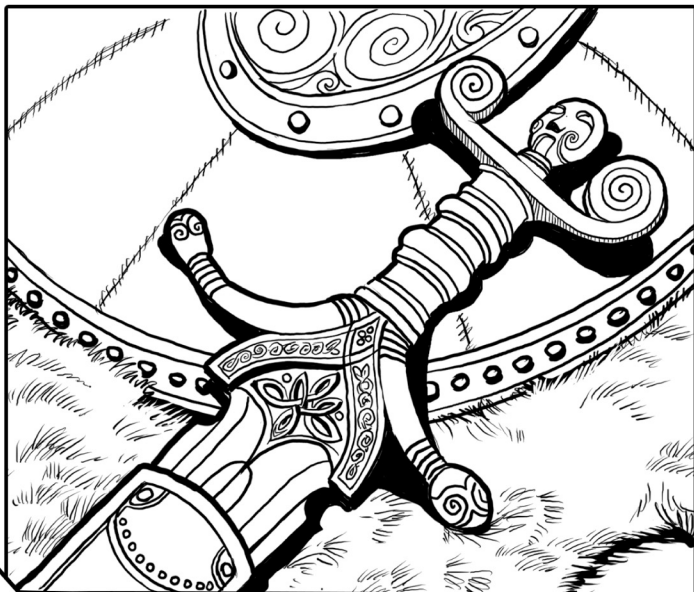

BASTARD

JAROSLAV MOSTECKÝ

ILUSTROVALA JANA ŠOUFLOVÁ

BASTARD

JAROSLAV MOSTECKÝ

ILUSTROVALA JANA ŠOUFLOVÁ

MYSTERY PRESS

2023

Tato kniha je beletristické dílo. Jména, postavy, organizace, místa a události v ní uvedené jsou buď výplodem autorovy představivosti, nebo jsou použity ve fiktivním kontextu.

Tato kniha ani žádná její část nesmí být kopírována, zálohována ani šířena v jakékoli podobě a jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu nakladatele.

Copyright © Jaroslav Mostecký – heirs, 2023

Cover & Illustrations © Jana Šouflová, 2023

Czech Edition © Mystery Press, Praha 2023

ISBN 978-80-7588-452-7 (pdf)

Památce Jaroslava Mosteckého

rodina & nakladatel

ČÁST PRVNÍ

HON NA HORSKOU KOZU

Štvanice

Mouchy dorážely na zašedlá skla v oknech refektáře a jejich bzučení bylo tak hlasité a nesnesitelné, že zahánělo myšlenky někam pryč. Bratr Alain jim před jídlem četl *Zachariášův chvalozpěv* z Lukášova evangelia a Yannig by přísahal na vlastní smrt, že ho nikdo neposlouchal. Nikdo. Na dlouhém stole ležely misky s ovesnou kaší, a když má být zítra ten svátek, tak dokonce u každé stál i kalíšek s medem.

Bratr Alain si odkašlal a utřel si nos do rukávu. Vždycky to tak dělal a žádný z mladých laiků kvůli tomu nikdy nechtěl prát jeho kutnu. Odkášlal si ještě jednou, aby všichni pochopili, že mají poslouchat. „*A ty, synu, budeš nazván prorokem Nejvyššího, neboť půjdeš před Pánem, abys mu připravil cestu a dal jeho lidu poznat spásu v odpuštění hříchů...*“

Yannig se rozhlédl po ostatních. Byl nejstarším synem zeměpána, a proto mohl. Nikdo ho nenapomenul.

„... *pro smilování a milosrdenství našeho Boha...*“

Každý už zase zpozorněl. Když bratr Alain četl, nevyplácelo se nedávat pozor.

Yannig se nechtěl dívat, jak si dvěma prsty utírá nos a pak těmi samými prsty otáčí stránky Písma svatého. Uhnul očima a pohledem zůstal viset na kříži nad hlavou opata v čele stolu.

„... *aby se zjevil těm, kdo jsou ve tmě a stínu smrti, a uvedl naše kroky na cestu pokoje.*“ Bratr Alain znovu umlkl.

Všichni vstali a dívali se na Yanniga. Něco provedl? Co se stalo? Neposlouchal. Jen seděl u stolu, kručelo mu v žaludku a těšil se na medovou kaši. Sklouzl pohledem z kříže. Opat stál vedle něj a mračil se jako bouřka od jihu. Něco říkal, ale chlapec ho nevnímal. To se stává. Chichi. Jemu pořád.

A pak to opat zopakoval ještě jednou, a Yannig řekl *ne*.

Yannig se ani nestačil leknout toho, co udělal. Až teprve po chvílince, kdy mu k uším dolehly poděšené výkřiky druhých. Zmatečně se rozhlédl, ale neviděl nic než rozmazané postavy, na stole misky s kaší, džbánky s vodou a kříž na čelní stěně refektáře, který jako by najednou měl svěšená ramena.

Zavrtěl hlavou, jako by ani nechtěl uvěřit tomu, co udělal. Musel pryč!

Kdosi jej chytil za paži.

Pryč!

Vytrhl se, odskočil dozadu a vrhl se ke dveřím z jídelny. Zrovna se otevíraly. Někdo vcházel, ale chlapec si ani nevšiml kdo. Jen se kolem něj protáhl do chodby. Na okamžik mu blesklo hlavou, že by mohl dveře zapřít těžkým dubovým křížem, co visel jen pár kroků od něho, ale kdo ví, jestli by ho vůbec dokázal sundat ze zdi.

Ven? Věděl, že tamtudy to nepůjde. Bratr fortnýř by jej z klášte-
ra v době oběda nepustil. Musel jinudy! Jinam! Někde se schovat!

Jen pár kroků a dřevěné schůdky nahoru.

Na druhém schodu klopýtl, ale ještě stačil před sebe nastavit ruce. Bez toho, že by zpomalil, vyběhl zbytek po čtyřech. Nahoře se ohlédl, na okamžik ztuhl a zaposlouchal se. Ne, neslyšel, že by se za ním hnali. Muselo je to překvapit, ale že by tak dlouho stáli

a nepohnuli se? Proč? Po zádech mu přeběhla husí kůže. Možná, že... Ani pomyslet!

Vyskočil na nohy. Třeba se za ním nerozeběhli, protože věděli, že stejně nemá kam uprchnout? V patře nad refektářem, společnou jídelnou, se nacházely jen cely bratří společenství svatého Illtyda a dvířka na konci chodby se otevírala do prázdna. Pro západní křídlo kláštera, kde měl jednou stát dům pro poutníky, ještě ani nezačali kopat základy. Jen ve výšce šesti sáhů nad zemí nechali průchod. Už tam odtud několikrát seskočil, ale to se vždycky jen chtěl vyhnout nekonečným hodinám v oratoriu tráveným vkleče se sepjatýma rukama a pohledem upřeným ke kříži s Vykupitelem. Teď to bylo horší.

Že tudy Yannig utíká, věděl mezi bratry ve společenství skoro každý. Budou na něho dole pod nimi čekat. A mezitím mu další odříznou cestu. Je to slepá chodba. Jak jednou k těm dvířkům doběhne, bude v pasti.

Ne, nebude. Rty se mu prohnuly do opatrného úsměvu. Neměl tady svoji celu, spával nahoře na hradě, ale znal to tu. Okna klášterních cel na pravé straně mířila ke vsi a přístavu a cel po levé ruce na pastvisko táhnoucí se až k lesem zarostlým kamenitým kopcům. Žádným okénkem by se sice nedokázal protáhnout ven, ale...

Dole někdo otevřel dveře z jídelny a do chodby vyšplouchlo vlnobití hlasů okořeněných rozčilením a zlobou. Ještě má čas, blesko mu hlavou. Než oběhnou klášter a dostanou se pod dvířka. Rozběhl se. V rychlosti vysunul zajišťovací kolíček a vyhlédl ven. Pod ním, o pár desítek kroků dál, stál prázdný povoz. Jeden z těch, co z lomu za Plounevezem vozily kameny na stavbu hradu.

Voli byli vypřáhnutí a vozka se zády opíral o vůz a ukusoval z chlebové placky. Nevěděl o něm. Zrovna se ohlížel doleva, nejspíš se právě z fortny vyhnuli mniši a rozběhli se podél klášterní zdi.

Yannig nechal dvířka dokořán, aby to vypadalo, že utekl právě tudy, a stáhl se zpátky do chodby. Zaslechl, že už někdo vystupuje po schodech za ním do patra. Rychle vklouzl do první cely na levé straně. Ani netušil, komu patří, ale věděl, že jsou všechny stejné. I tahle byla maličká, úzká a nízká, sotva se do ní vlezlo lůžko a u zdi, dál od okna, aby jí neublížil déšť v době nečasu často vehnaný větrem až dovnitř, stála velká truhla.

„Určitě chce vyskočit!“ slyšel, jak venku křičí jeden z mnichů.

Yannig se ušklíbl. V rychlosti vylezl na truhlu a opatrně se postavil. Pod stropem z nahrubo osekaných borových trámků, na volno naskládaných vedle sebe, se nemohl úplně narovnat. Tiše, aby na sebe neupozornil ty, co zrovna přiběhli chodbou a vyhlíželi dvířky ven, nadzvedl první trámek a opatrně jej posunul dál na ostatní. Pomalu odebíral další, než vznikl otvor dostatečně široký na to, aby se jím mohl protáhnout. Zvedl ruce a prostrčil je skrz. Pokusil se vzepřít o lokty a vytáhnout se do podstřeší, ale nešlo to. Ramena měl sotva ve výši stropu a to bylo ještě moc vysoko. Jeho paže postrádaly dostatek síly. Přitom věděl, že nemá ani moc času. Jakmile ostatní dostanou z toho vozky, že dvířky nikdo nevyskočil, podívají se do cel.

Rychle slezl na zem, vzal stoličku, postavil ji na truhlu a vylezl na ni. Pak už se nahoru dostal bez nesnází. Ještě si lehl na břicho, spustil se hlavou dolů, popadl stoličku a vytáhl ji za sebou. Shodit ji nemohl, to by šlo slyšet, a nechat ji na truhle by byla hloupost. Rychle zase naskládal trámký zpátky na své místo a tiše, jen s modlitbou, aby pod ním nezapraskalo dřevo, se vydal podstřeším na opačnou stranu klášterní stavby.

Pořád slyšel hlasy a křik, ale snažil se je nevnímat.

Panovalo tu šero. Na tvář se mu lepily pavučiny a v jednu chvíli mu přes obličej přeběhl pavouk. Musel se hodně přemáhat, aby nevyjekl odporem. Naštěstí dělali mniši na chodbě takový hluk,

že ho při přelézání po trámcích nad jejich hlavami nemohli slyšet. Už přišli na to, že jim zmizel, jen pořád ještě nevěděli kudy. Venku před klášterem bratr Alain vyslychal nešťastného vozku a nevěřil mu, že nikoho neviděl. Yannig by se jindy smál, ale dnes mu bušilo srdce jako snad ještě nikdy. Věděl, že tohle nemůže dopadnout dobře. Neměl se kam ukrýt. Neměl, za kým by šel a poprosil o pomoc.

Přelezl hlavní příčný trám krovu a dostal se přímo nad refektář. Dole byl klid. Ticho. Mniši už asi odběhli. Necelý sáh napravo od něj pronikalo zespodu do podstřeší světlo dírou po vypadlém suku. Yannig na okamžik zaváhal. Přece jen ale změnil směr a po kolenou se k tomu místu přiblížil. Zatajil dech a přiložil k otvoru oko.

Opat Gildas stál přímo pod ním. Sám, jako by se jej štvance na Yanniga netýkala. Opíral se o zeď u okna, hned vedle stojánku s biblí, otevřenou na kapitole s Lukášovým evangeliem, z něhož před jídlem četl bratr Alain. V prstech přebíral růženec a modlil se. Yannig se už chtěl začít sunout podstřeším dál, ale v ten okamžik jako by opat vycítil jeho přítomnost. Znenadání ukončil modlitbu a chvíli se rozhlížel. Yannig ztuhl a ani se nepohnul. Pak opat zničehonic zvedl hlavu. Chlapec sebou cukl.

„Možná tam jsi a možná ne!“ zahřměl refektářem opatův hlas a Yannigovi přeběhl mráz po zádech. „Ale pokud ano, věz, že ti odpouštím! Tvé činy jsou špatné, chlapče, a Bůh je vidí! Tvá pýcha je zlo.“

Yannig se kysele usmál. Odpouští! To už znal. Týdenní půst a devět ran holí. Nemělo smysl poslouchat a zůstávat na místě jako ptáčata mořských holubů, když na útesy zabloudí hladová kočka. Až moc dobře věděl, že by to s ním dopadlo podobně.

Využil toho, že se refektářem rozléhala opatova slova a začal se sunout co nejrychleji dál. Netušil, že svým pohybem uvádí do

pohybu závěje prachu. Propadával škvírami mezi trámký a pomalu se snášel na podlahu, jídelní stůl a na misky s ovesnou kaší.

Opat znovu zvedl zrak a usmál se. Přešel ke dveřím a otevřel je. „Je nahoře pod střechou!“ křikl do chodby.

Yannig vyrazil. Po čtyřech se mu běželo špatně, ale jinak to v nízkém prostoru nešlo, a navíc musel každou chvíli přelézat další z krovních trámů. Věděl, že tu nemůže zůstat, a ani to neměl v úmyslu. Východní zeď kláštera byla původně, ještě před nějakými padesáti lety, budována jako hradba proti nájezdníkům. Nakonec ji ale nikdo nedokončil, a když se zeměpán Judaël, Yannigův otec, rozhodl klášter dostavět, poručil použít torzo nedostavěné hradby jako stěnu opatství a opevnění později postavit jinak a mohutněji. Za tu dobu stačila zeď až ke střеше obrůst lískami a Yannig to věděl.

Trvalo už jen chvilku, než se dostal právě k tomu místu. Popadl dřevěnou laťku z kostry střechy a rychle ji vylomil. Hned nato i druhou. Teď už nemusel dbát na to, aby nebylo nic slyšet. Zabořil prsty do slaměných došek a vši silou je rozhrnul, načež opatrně vykoul ven. Dostal se skoro přesně tam, kam chtěl. Jen na dosah ruky od něj se o střechu korunou opírala jedna z lísek. Dole pod sebou nikoho neviděl. Mniši stáli na opačné straně opatství a někteří se už nejspíš hnali nahoru do podstřeší za ním.

Vysoukal se na střechu a došky za sebou zase upravil tak, aby světlo pronikající na půdu hned neprozradilo, kudy se dostal ven. Opatrně po čtyřech popolezl blíž ke stromu, přehmátl na nejbližší větev a jednou rukou se zhoupl do větví. Desítky nezralých oříšků popadaly na zem a udělaly radost myším.

Yannig bleskově sešplhal dolů a vyhlédl z úkrytu zeleně. Nikde nikdo. Před ním se táhla zvlněná chudá pastvina, jen sem tam ozdobená nějakým keřem. Když se pustí tudy, uvidí ho, jen co se dostane na volné prostranství.

„Yannigu!“

Chlapec podvědomě zavrtěl hlavou.

„Yannigu!“

Hlasy se blížily. Bratři svatého Illtyda nejspíš zjistili, že z podstřeší už unikl. Obcházeli klášterní budovu z obou stran.

Zprudka rozhrnul větve a listí a vyrazil. Na poslední chvíli se vyhnul bratru Moricusovi, jenž neměl roky na to, aby se s ním honil po pastvisku. K tomu jej ještě trápila dna, a tak se po Yannigovi jen naplano ohnal ve snaze jej chytit za kutnu. Chlapec zakličkoval jako zajíc, prosmýkl se mezi dalšími dvěma, koutkem oka stačil zahlédnout svého nejmladšího bratra Nevena, jak jen postává opřený o zeď, a zahnul k lesu. Po pár desítkách kroků změnil směr a vyrazil k cestě stoupající od kláštera k hradu.

„Tvá pýcha je zlo!“ slyšel za sebou opata, ale nezastavil se.

Utíkal pryč.

Pryč!

„Se mi zdá, že se před opatstvím něco děje!“ vyhrkl Servan. Upustil brousek i nůž na dno člunu a postavil se. Moc zprudka. Lodka se rozhoupala, až málem ztratil rovnováhu a přepadl přes bort do vody.

„A copak?“ zeptal se starý Guyhomar, ale ani nevzhlédl. Spravoval síť, aby ji měl připravenou, až se budou muset odrazit a opřít se do vesel.

Servan plívl do vln. „Rojí se to tam jak o svátečním trhu.“ Ani ve stoje neviděl dobře. Opatství stálo až nahoře na svahu nad vesnicí a střechy chalup je částečně zakrývaly.

„Dneska přece dorazili královští,“ zahučel další z rybářů. „Viděl jsem je. Nejméně dvacet jich bylo. Dvacet ozbrojenců, povídám!

Na hrad je ani nepustili a ubytovali je po chalupách. To je budeme živit zase my! Provázejí biskupa, toho jsem taky viděl.“

„Máš si hledět práce a ne se rozhlížet, kde co pobíhá!“

„A taky celej povoz mnichů s nima přijel. Říkala to ta moje,“ přidal ještě Servan.

„Ty už si snad budou vykrmovat na opatství, ne?“

Až teď zvedl hlavu i Guyhomar. Vstal a zaclonil si oči. „Biskup sem nikdy nejezdí s takovou slávou, jen co je pravda. Ale žádného ozbrojence nevidím. Jenom mnichy.“ Zase se posadil. „No, to je jedno. Večer na mši už tu tak jako tak nebudeme. Přestaňte okounět! Jestli se dostaneme do průlivu moc pozdě, budou tresky pryč a potkáme už jen žraloky, co ještě hejno nedohnali. Budou hladoví, a nebude to dobrá plavba.“

Servan se natáhl po brousku a noži. Přejel palcem ostří, odložil nůž mezi ty, které už nabrousil, a sáhl po dalším.

Srdce mu bušilo jak zvon a sotva stačil popadat dech.

Ne, nebylo to kvůli tomu, že by ta cesta byla příliš dlouhá nebo příkrá, i když kopec, na jehož temeni se zvedaly pyšné hradby dirinanského hradu, patřil mezi nejvyšší v kraji. Dnes se stalo cosi, co už nespraví. Ani matka by ho nezachránila. A možná ani otec.

Odkudsi zezdola mu závan větru přinesl hukot moře na skalách před přístavem a taky křik, hlasy. Na svatého Samsona z Dolu by přísahal, že mezi tím vším voláním, třískáním kamenických kladiv a hulákáním vozků, nutících muly a voly, aby zabrali, zaslechl i svoje jméno.

Na chvíličku se zastavil. Opřel se rukou o kmínek habru a ohlédl se.

Opatství mu zakrývaly koruny stromů rostoucích v řídkých hájcích po svahu kopce. Ale... Uhnul ještě o dva kroky, aby líp viděl. Něco se tam dělo, určitě. Neodpustí mu to. Nikdy.

Zalykavě se nadechl. Znovu se rozběhl do kopce, ale po pár krocích se sesul do trávy a zůstal ležet ve vyježděných kolejích.

Cítil, že už nemůže. Třásl se. Docela tak jako králíček, když ho vytáhnou z nory. Zvedl si ruku k očím a i ta se mu třásla jak starému muži, který čeká, kdy přijde poslední návštěva, a děsí se každého vrznutí dveří.

Zesponu po cestě k němu dohrkal vůz tažený dvěma voly. Povož zastavil a vozka kráčející vedle spřežení povytáhl obočí. Nahlas se jej napomenout neodvážil.

„Já... Já vím...“ zašeptal chlapec. Zvedl se, ale už při druhém kroku klopýtl, zvrtila se mu noha a padl na zem. Po kolenou dolezl k nejbližšímu stromu rostoucímu hned vedle cesty a opřel se zády o kmen. Na tváři cítil slzy. Vždycky se cítil poníženě, když si je stíral a viděli to druzí. Nechával je být. Uschnou samy. Vítr je vysuší a...

Teď neschly. Naopak, přibývalo jich čím dál víc. Svět kolem se rozpil a rozplízl v barvách šedavé oblohy a temně indigového moře táhnoucího se daleko na západ. Tak daleko... Zapomněl na svoje přísahy a slzy si otřel. Moře!

Nejenom matku, otce, bratry – i moře mu chtěli vzít! A skály! Najednou cítil, že prohrává. Schoulil se pod habrem jak ježek před liškou. Roztřásl se a pláč ještě přidusil do psího zakňučení, ale jen zprvu.

Pak už plakal nahlas. Zvedl se a klopýtavě zamířil od cesty přímo mezi stromy. Ve vzteku nakopl nějakou houbu, a když se ztratil z očí všem, co by mohli stoupat po cestě k dirinanskému hradu, posadil se do trávy mezi vějíře kapradin a přestal sám se sebou bojovat. Křičel na stromy, hádal se s nimi, a zase si utíral slzy, divoce, až ho štípalo v očích.

„Yannigu?!“

Jenom zvedl hlavu, ale ani neodpověděl. Nevšímal si toho.

„Yannigu!“ ozvalo se zase. „Chováš se jako malý kluk!“

Yannig se přes slzy rozesmál a rychle si je otřel. „To ty jsi malý kluk, Neven!“ křikl nazdařbůh mezi stromy.

„Možná.“ Sotva šestiletý chlapec, který se vynořil mezi kapradinami, se na okamžik zastavil a rozhlédl se. „Kde jsi?“

„Tady přece!“ Yannig vstal, aby ho šlo vidět. „Doufám, že tady nejsi jenom jako návnada, aby mě chytili!“

„Kdyby tě chtěli chytit, chytí tě, Yannigu,“ odpověděl přemoudřele mladší chlapec. „Tady je to přece jenom pár stromů. Obklíčili by hájek.“ Dál nemluvil, jen po dětsku pokrčil ramínky.

Yannig si všiml, že než se za ním Neven vydal, stačil si sundat kutnu. Rychle zauvažoval. Nechali ho převléct se do světského? Mohla to být past. Neven ho nikdy nezahlavil, pravda, byl to pokrevní bratr, matku ovšem měli každý jinou. A co řekne máma, to se musí udělat. Zvláště, pokud je tou matkou paní Véronica. Přinutil se k smíchu. „Obklíčili by hájek? A jak dlouho by to trvalo? Z bratrů svatého Iltyda jich sem moc vyšlapat nedokáže. Vydechli by někde cestou duši. Vždycky se nechají vozit na káře a já neslyšel, že by kolem projel povoz. Hm... I pak bych jim utekl.“

„Pošlou za tebou lidi ze vsi.“

„Každý z nich mě nechá utéct,“ opáčil Yannig. „Povídá se, že jim opat Gildas nějak divně počítá desátky. Nikdo mu nebude pomáhat. A navíc jednou budu zeměpánem. Kdo z lidí ze vsi by chtěl, abych si ho pamatoval jako zrádce?“

„Můžou na tebe poslat ty ozbrojence, co přijeli s biskupem. Ti patří králi Rivallonovi. A toho musí poslouchat i náš otec!“

„Už dost dohadování,“ zavrčel Yannig. „Poslali tě za mnou, nemám pravdu?“

Neven bezelstně přikývl.

„A proč tebe?“

Zase pokrčil ramínky. „Abys hned neutekl.“ Malý Neven v tu chvíli zamrkal tak mocně, jako by se mu do oka trefil skalní holub.

Yannig odskočil. „Kdo je s tebou?“

„Já, příteli,“ ozvalo se zpoza kopřivového houští po levé ruce.

„Kdo?“

„Říkal jsi, že jsem z následovníků Illtyda světce jediný, kdo ti tak může říkat!“

„To se uvidí,“ zamumlal chlapec, ale už věděl, kdo to je.

Mladý muž, jehož zatím neviděl, rozhrnul holýma rukama kopřivy a prošel jimi, jako kdysi prošel svatý Suliac skálou. „Neboj se. Nebudu tě chytat a nikam tě nepovedu. Přišel jsem se tě jen na něco zeptat.“

„Jenom na něco se zeptat?“ zatvářil se chlapec kysele. „Divné, Sallustie! Opat Gildas mě chtěl udeřit a já mu tu ruku srazil dolů. Nemůžu za to, že při tom upadl! Měl bych asi raději přijmout ránu a jako správný křesťan nastavit druhou tvář, že? Musím se smát! A teď tě posílá se mě jen na cosi zeptat?“

„Unáhlil se, ví to. Nyní se v modlitebně kaje a prosí Boha o odpuštění.“

„Boha?“ Chlapec se nuceně rozesmál. „Neudělal to poprvé, to ostatně víš. Prosí o odpuštění samotného Boha? No ne! To *mě* by měl odprosit.“

„Takhle nemluv!“ napomenul jej mladý mnich. „Tvůj hřích je pýcha, v tom se neplete. Nebojuješ s tím!“

„Ani nebudu,“ vyplázl na něj Yannig jazyk. „Jak jsem řekl. Zeptej se jenom jednou, Sallustie, jen na jednu otázku! Pak půjdu!“

Mladý mnich zavrtěl hlavou. „Nebudou tě honit.“

„To si možná myslí Sallustius, milovník pravdy a hrachové kaše,“ zabručel Yannig se vzpomínkou na veselou příhodu o loňském svátku narození Páně.

Mladý mnich se usmál. „Víš, že nemůžeš změnit, co bylo určeno. Jsi nejstarší syn zeměpána Judaëla. Dědic. Ten, který jednou zasedne na trůnu, vysekaném do kamene, jež naši dědové přivezli ze Staré země. A to, co po tobě dnes chtějí, je také úděl nejstarších synů. Zítra naloží truhlu s tvými věcmi na vůz v biskupově průvodu a pojeděš na východ.“

„Nechci!“ rozkřikl se chlapec, až se jeho mladší bratr polekal.

„Proč?“ podivil se mnich až příliš teatrálně. „Čeká tě tam štěstí! Naučíš se...“

„Čeká mě tam...“ Chlapec na okamžik ztratil hlas. V krku se mu cosi zvětšilo a nedovolovalo mu promluvit. Do očí mu opět vhrkly slzy. Malý Neven přeskočil vyvrácený kmínek borovice a chytil ho za ruku.

„Čeká tě tam vzdělání, jaké bys tady nikdy nezískal, Yannigu!“ pokračoval mladý mnich trpělivým hlasem. „Věř mi! Co ses tady naučil?“

„Umím číst i psát!“

„To ano,“ přisvědčil Sallustius. „A co potom? Co znáš jiného než činy Ježíše Vykupitele a pár hrdinských ság o králích ze Staré země? Nic, Yannigu! Snad ještě jak vyvrhnout makrelu a jak se má mávat mečem, abys mohl někomu useknout hlavu. Pche! Tomu se směji! K čemu je takový život, příteli? Prázdnota, již se snažíš naplnit hloupostmi? Na císařském dvoře ti naproti tomu budou vyprávět o zemích, kde žijí lidé docela jiní než tady! Taková, co mají černou kůži! Nebo žlutou a šikmé oči k tomu! Dozvíš se o zvířatech s nosem delším než ocas a větších než pět koní dohromady! O šelmách, z jakých běhá mráz po zádech! A jistě tam i některá z nich spatříš na vlastní oči, protože Cáchy nejsou jen sídelní město franského císaře, jehož sám římský biskup, papež, jak mu říkají, oslovuje *přítel*! Je to střed světa hned po Římu! Je to...“

„Ty to nechápeš, Sallustie? Budu rukojmí!“ zarazil ho Yannig. „Někdo, koho popravčí Karla Franského odvedou ke špalku, pokud se tahle země vzbouří. A ona se vzbouří, jestliže Frankové překročí hraniční řeku, to dobře víš! Vždycky jsme se vzbouřili, když to zkusili!“

„Nepůjdeš přece sám.“ Mnich Sallustius překročil polehané ostružiní a posadil se do trávy vedle Yanniga. Zvedl ruku a pomalu, aby ho nepoplašil, mu ji položil kolem ramen. „Nejstarší syn poherského krále Rivallona, taky se jmenuje Rivallon, pojede na stejném voze jako ty. Zítra ráno se připojí k biskupovu průvodu. A rovněž Hoěl. Setkali jste se někdy s Hoělem?“

„Je to pitomec,“ zavrčel Yannig.

„Je to synovec panovníka Morbihanu a jeho následník, protože on sám syna nemá. I ten s vámi jede.“

„To tedy bude kolem špalku víc odkrojených hlav, až se bretaňská království vzbouří!“

„Nemluv nesmysly, Yannigu.“ Sallustius vrtěl hlavou a díval se do korun stromů, jako by na tom, co si řeknou, až tolik nezáleželo. „Já ti stěží mohu dát záruku, že se to nestane, ale když ti to zaručí opat Gildas? Nebo samotný biskup? Myslíš, že by se král Poheru odhodlal obětovat vlastního syna? On první zabrání každé vzpourě, aby se jeho synovi a tím pádem ani tobě nic nestalo!“

„Tak já mluvím nesmysly?“ Chlapec se vymanil z objetí a vyskočil na nohy. „Opat na mě před chvílí křičel, že má pýcha je zlo, a najednou...“

„Já jsem tvůj přítel, Yannigu Morvane,“ pronesl mnich slavnostně. „Neposílal bych tě na smrt! Já ti závidím, víš? Hned bych se tam rozjel místo tebe! Na císařském dvoře je dvorní škola, a tam vyučují největší mudrci západu! Třeba Alcuin! Víš ty vůbec, kdo to je? Dnes už tam sice není, zvolili ho opatem v klášteře

svatého Martina v Tours, ale po něm tam zůstali ti, jež sám vyučoval. Ti, s nimiž diskutoval o tisících věcech.“

„Nepůjdu tam,“ zašeptal Yannig. „Nechci!“ vyskočil a poodběhl pár kroků.

I Sallustius se zvedl. „Bez tebe biskup neodjede.“

„Tak ať jede Argant!“ vzpomněl si Yannig na svého druhého bratra.

„Ty jsi zeměpánův prvorozený,“ zopakoval mnich. „Argantael je mladší než ty, nemluv hlouposti!“

„Jsem starší jen o měsíc! To je skoro...“

„Plácáš jak stará babka na trhu a bolí z toho uši, Yannigu! Mám ti vyřídit, že nemusíš dnes na noční mši, aby ses pořádně vyspal na cestu. Bude dlouhá a nepohodlná.“

„Neodjedu,“ zamumlal Yannig trucovitě. „Jeď místo mě, když mi tolik závidíš!“

Sallustius se zarazil. Jen na chvílinku jej ten nápad omámil jako těžké řecké víno, když ho člověk pije poprvé. O zlomek chvíle později zvedl oči, ale to už tam Yannig nebyl.

Sallustius se mýlil. Hledali ho. Jenom co vzkázal, že se Yannig nemíní podřídit, přestal se opat Gildas modlit.

Samozřejmě, že nemohl poslat lidi štvát nejstaršího zeměpána syna jako zajíce. Musel to udělat opatrně. Všechno kolem té věci se muselo dělat hodně opatrně. Sama církev se rozhodla, že zajistí mír. Rivallon Poherský svolil, a ani ho nenapadlo, že Karel Franský o tom svém údajném požadavku na rukojmí nic netuší. Taky se hodilo, že zeměpán Judaël odjel, ten by s vysláním syna do zajetí, byť sametového, nikdy nesouhlasil. Na dvoře císaře Karla Franského takoví mladíci rukou jeho synů, synovců a synů

jeho družiníků až příliš často umírali a vždycky se pak říkalo, že to byla nehoda. Naposledy taková nehoda potkala syna vévody Ogierda, jediného ze zemí na severovýchod od Saska, který přijal křest, opustil svou zemi a sloužil císaři. Před rokem mu jej císařův syn Karel ubil po prohrané hře šachovnicí. Až se zeměpán Judael vrátí, bude pozdě něco měnit. Synové nejvyšších pánů z Breтанě se stanou na dvoře Franků zárukou míru a církev bude moci klidně stavět kláštery a opatství beze strachu, že je franské vojsko, mstící se za případnou rebelii, vyplení.

Tajný plán biskupa Placida a opata Gildase teď ale narušoval ten spratek...

Yannig stihl doběhnout do hradu dřív než ti, co ho měli ve vši tichosti chytit a uspat. Schoval se v komůrce u staré kojné, vyklouzl z mnišské kutny a poslal si ji pro oděv do své komnaty, protože se bál, že by ho tam mohli zaskočit. Vymyslel už plán, co dělat. Nic složitého, jen se skryje, dokud biskup zase neodjede.

O chvíli později už sbíhal bočním schodištěm k můstku do vedlejší, ještě nedostavěné věže, proběhl do paláce a přes kuchyň, kde si smetl do vaku pár sladkých bochánků, pečených pro večerní slavnost, a pak zmizel na nádvoří. Hádal správně, když si myslel, že na něj budou čekat u brány. Znali ho a věděli, že dokáže zmizet i na dva tři dny.

On zase znal otcův hrad. Protáhl se brankou do psince, zavřel za sebou, propletl se mezi lísajícími se zvířaty a na protější straně vyšplhal po hrubé kamenné zdi nahoru. Tohle uměl. Jednou vyšplhal po vnější hradební zdi až na cimbuří. Všichni, kdo se s ním tehdy vsadili, přišli o stříbrňák a o klid. Když tohle dokáže takový kluk, jak by to nedokázali nájezdníci? Yannig byl ale

v tomhle výjimečný. Po něm to zkusil snad každý, a výsledek představovaly dvě zlomené nohy, jedna ruka a pár rozbitých hlav. Nakonec ty pokusy zeměpán Judaël musel zakázat.

Po hřebeni hradby přeběhl až k místu, kde ještě nebylo dostavěno vnější opevnění, a tudy zase sešplhal dolů do suchého příkopu. Obklopoval skálu s dirinanským hradem ze tří stran a na obou koncích ústil do propasti oddělující ji od dalších skal, od celého skalního města tyčícího se nad mořskou zátokou. Chlapec se rozběhl příkopem, a tam, kde ze západní strany ke hradnímu příkopu přiléhaly pobřežní útesy, vyšplhal z příkopu ven a pustil se příkrým kamenitým svahem přímo dolů k přístavu.

Starý rybář ani nezvedl oči. Provlékl dřevěnou jehlici okem sítě a zatáhl uzel právě tam, kde měl být. Prstem chytil místo, kam patřil další uzlík a udělal to znovu. Až teprve potom jako by si všiml Yanniga stojícího na břehu. „Ne,“ odpověděl mu tiše.

„Ne? A proč ne?“ zavrčel chlapec vzdorovitě. Opatrně se ohlédl, jestli se nedívají od kláštera.

„Proč? Protože jsi na to ještě malý, Yannigu Morvane.“

„Dokážu veslovat stejně dlouho jako ty!“

Starý Guyhomar sedící na nízké stoličce těsně u okraje přístavního můstku se po něm podíval, povytáhl obočí a zasmál se. „Stejně dlouho jako já? Hmm... To jistě ne. Ale vydržíš dlouho, jen co je pravda,“ pokývl. „Ne však tak dlouho, jak bude dnes třeba.“

Chlapec se zarazil. „Jak to?“

„Budeme na moři celou noc.“

„To vím, proto chci s vámi,“ pokývl a posmrkl. Znovu se ohlédl.

„Musíme vyrazit hned, jak se vítr obrátí,“ pokračoval starý rybář, „a veslovat, dokud se nedostaneme až tam, kde se moře žene

jako řeka. Ani pak nesmíme přestat, jinak by nás proud v průlivu strhl s sebou a odnesl na sever. A to by nebylo dobře.“

„Už táhnou huňáčci?“ pochopil chlapec a zasvítily mu oči.

„Tak,“ pokývl starý rybář. „Včera jsme si jich všimli, objevili se le-
tos o něco dřív. A za nimi se poženou tresky. Velké tresky. Jsou hla-
dové a nedávají pozor. Někdy je stačí jen nabodávat z člunu. Proto
s sebou potáhne každá loď ještě jeden prázdný člun na úlovek.“

„*Chci* jet s vámi!“ vydechl chlapec znovu a pohodil hlavou. Matka nebyla už měsíc doma a cůpky na skráních mu splétala Denaela. Neuměla to tak dobře. Ten pravý dneska moc stáhla a teď se mu kroutil a občas překážel před okem.

„Nepojedeš,“ odpověděl starý rybář.

„Jednou budu zeměpánem v tomhle kraji a potom...“

„Zatím jsi jen klukem, Yannigu Morvane,“ zhrubl Guyhomarův hlas. „Až se vrátíme s úlovkem, pomůžeš s kucháním, to se ví, že ano. Dá-li nám Bůh štěstí při lovu, bude s rybami práce pro všechny na dva tři dny. Až se na jaře zvednou z hloubek makrely a vyjedeme chytat k Čarodějčím prstům, můžeš s námi. Sám ti dám vědět, ale dnes zůstaneš tady.“

„Ale já musím pryč.“

Starému rybáři přelétla přes rty skoro neznatelná ozvěna úsměvu. „A krom toho, od fortny na tebe mává otec Gildas. Asi bude něco chtít.“

Yannig sebou škubl a divoce se rozhlédl, kam by se schoval. Marně. Kdyby chtěl skočit do některého z člunů a skrýt se za postranici, určitě by si toho opat Gildas dávno všiml a bylo by to ještě horší. Muži na člunu, i na těch dalších, chystajících se k vyplutí, se jako jeden rozesmáli. Nakonec zůstal stát na místě a jen se smutně ohlédl ke klášteru.

„Nevidím ho,“ zašeptal. „Není tam! Ty sis to vymyslel! Jsem ti snad k smíchu, Guyhomare?“ Oči mu zvlhly.

Stařec odložil dřevěnou jehlici na spravování sítí, vystoupil z člunu na přístavní můstek a popošel k němu. „Vím, co tě trápí, Yannigu Morvane,“ řekl tiše a pohladil ho po hlavě.

„Nevíš,“ vzlykl chlapec.

Guyhomar poklekl a naklonil se k jeho uchu, aby ho ostatní neslyšeli. „Jdi domů. Nebo jestli chceš zapomenout na strach, zůstaň tady a pomoz nám se sítěmi. Nemusíš se ale bát. Tvá matka se vrátí. Za den, za týden nebo za měsíc. Nevím kdy, jen co je pravda, ale vyplul s ní i náš pán Judaël a provázelo je dalších pět lodí s tolika muži, že se jim na moři každý vyhne. A až se vrátí...“

Chlapec skopl do moře rybí hlavu, kterou sem dotáhla kočka, nebo možná upustil racek. „I vikingové se jim vyhnou?“

Starý se zašklebil, snad v nápodobě úsměvu. „Docela jistě, chlapče.“

„Ty víš, proč odpluli?“ zeptal se zase Yannig. Stál, díval se na moře a s přímhouřenýma očima vnímal, jak se mu rybářovy prsty, zdrsnělé lanem a vysušené solí, probírají vlasy. Líbilo se mu to. Po vlasech ho nikdy nikdo nehladil. Ani otec. Ani matka, jež mu dokázala donekonečna zpívat staré drnčivé písně v nějakém nesrozumitelném jazyce, ale nikdy nenatáhla ruku po jeho, jak to viděl u jiných. Nikdy se nesklonila, aby mu vtiskla rty do vlasů. Nikdy.

„Proč odpluli? Jak to můžu vědět?“ pousmál se starý rybář. „Myslíš, že si náš zeměpán Judaël ke mně chodí pro rady, co má dělat?“

Zase se jeden z rybářů rozchechtal, a znělo to jako delfíní křik, který za dne rozesmívá a za mlhy děsí.

„Kdysi to prý dělal,“ špitl chlapec. „Prý jsi mu jezdil po boku a...“

Guyhomar hodnou chvíli mlčel, než odpověděl. „To už je dávno, Yannigu Morvane.“ Jeho hlas se najednou proměnil. Jako by

se mu mořská sůl, co mu za roky na moři potáhla hlasivky, teď najednou vypálila až ke kosti. „Dávno. Tak dávno, že už si to ani nepamatuju, chlapče.“

Je čas jablek, jak se tomu období říkávalo ve staré zemi. To už je ale dávno a v dnešních časech, kdy sládnou jablka a dozrává obilí, tomu nikdo neříká jinak než Augustův měsíc. Kdoví proč. To snad vědí pouze mniši. A to ještě ne všichni. Jen ti, kteří žijí v opatstvích a pročítají staré listiny a kroniky bláznů, co zahodili svůj život, a všechen čas strávili ve skriptoriu při svíče a s brkem v ruce. Ti druzí, takoví, co žijí v odloučenosti na skalnatých ostrůvcích v moři, o tom neví nic, a znají sotva to, jak dlouho může zůstat která ryba vyhozená vlnami na břeh leklá, aby se jim po ní neudělalo špatně.

Já nepatřím ani k jednomu, nevybral jsem si cestu následování Krista, ale jako bývalý správce osady Bysedd Wrac'h, všech ostrovů na dohled a zrovna tak i všech polností, lesů a skal na půl dne cesty kolem umím číst a dokonce i psát. To stačilo, aby si zeměpán Judaël, jenž z pověření svého bratra Rivallona, vládce Poheru, vládne jako myghtern, místokrál, nad pobřežím Léonu, vybral právě mě, abych zaznamenával den po dni všechny události, co se stanou v době, kdy bude na své bohulibé cestě. A tak činím, a Bůh je mi svědkem, že co nejpečlivěji. I každou rozmíšku mezi lidmi, ať ve vsi či v přístavu, mám zapsat, a všechno, co kde zaslechnu, a i posly mám vysílat dál po pobřeží, aby přinášeli zprávy, co se kde děje a zda se na dohled od přístavů neobjevily lodě vikingů nebo saských pirátů.

A tedy ve shodě s vůlí zeměpána Judaëla, já, Iarnhitin, bývalý správce vsi Bysedd Wrac'h a všech dvorů v okolí, zapisuji i dnes, den před svátkem umučení Jana Křtitele, v roce osmistém druhém od narození Páně, že je od rána slunečné počasí. Práce na dostavbě hradu

pokračují bez zaškokbrtnutí, jen jeden kameník včera večer spadl z lešení a zlomil si ruku. V domě společenstva klášterních bratří svatého Illtyda se vše připravuje na večerní bohoslužbu a noční vigilie, oslavující zítřejší slavnostní den. Mši se chystá celebrovat sám kem-perský biskup Placidus, který se tu zastavil cestou s poselstvím ke dvoru franského krále Karla, jemuž Frankové a jim podřízené národy s úctou říkají Veliký.

Co se to děje? Vzhlédl a zaposlouchal se. Po chvíli se ale zase sklonil k pegamenu.

Naproti tomu ti z našich, kteří franského dvora někdy navštívili, byt jen nakrátko, o něm zase nemluví jinak, než jako o Nadutci, jakému není rovno ani v příbězích o králi Herodovi, jenž dal povraždit nevinátka v Jeruzalémě, jen aby zabránil příchodu krále většního, než byl a je kterýkoli jiný v dějinách.

Zase! Něco ho rušilo.

Ani se nedalo rozpoznat, co to vlastně je. Jestli křik, hádka...? Ne, ten zvuk byl jiný. Ještě to, zaplať Bůh, nikdy nezažil, ale slyšel, že když se blíží k pobřeží dračí lodě severanů, jedni muži na nich mlčí a druzí zase řvou, jako by chtěli přivolat samu smrt, aby jim přispěchala pomoci se zabíjením.

Ani tohle to ale být nemohlo.

Iarnhitin odložil písátka, odstoupil od stojánku a přešel k oknu. Pokusil se vyhlédnout ven skrz nažloutlou blánu prasečího měchýře nataženou v rámu a vztekle cosi zamumlal. Přes usazeniny mořské soli a cákance od racků skoro nic neviděl. Vztekle vytrhl rám z okna a pohodil jej na podlahu. Čas, kdy si mohl jako jediný široko daleko dovolit v oknech skleněné tabulky, dávno pominul. Už skoro půl roku nebyl správcem a nemohl tedy

ani dál vybírat poplatky za uzavřené smlouvy. Obchodoval se solí, pravda, ale od té doby, co se za hraniční řekou rojí franští ozbrojenci a hrabě Lambert z rodu Widonidů hrozí jménem franského panovníka celé Malé Británii, prodeje nejdou jako dřív.

Přehlédl rozblácenou ulici na svahu pod sebou. Půda tu klesala k pobřeží příliš prudce, a tak cesta, již tu kdysi vybudovali otroci Římanů, nemohla sestupovat k dolní bráně přímo, ale serpentinovitě. Dlažbu už dávno vytrhali hlupáci, co zrovna potřebovali správně plochý kámen na zpevnění podezdívky, a v jámách po ní se nyní držela voda, která nikdy nestačila vyschnout.

Od kovářny se neslo řinčivé bušení kladiv, ale to nebylo, co jej vyrušilo od psaní, a nebylo to ani pozpěvování koláře Marzhina o dům vedle.

Vyšel na vyvýšenou verandu, jakou ve vsi nemělo žádné jiné stavení, a vyhlédl ulicí k tržišti. Dalo se dohlédnout až ke stánkům na kraji, tam co prodávali ti, kteří přiváželi zboží ze statků ve vnitrozemí. Zelí, brassicu, tuřín, mrkev... Chytil se zábradlí a stoupl si na špičky, aby viděl lépe, ale nezdálo se, že by se tam něco dělo. Ten zvuk. Možná že to bylo nějaké vzdálené volání? Ale ne hulákání ani klení trhovců. Pak mu blesklo hlavou, že mniši v klášteře svatého Illtyda chystají na večerní bohoslužbu zpěv žalmů. Slyšel, že se to ve Francích a v Aquitánii v poslední době rozmohlo.

Sešel ze schodů a vydal se pěšinou mezi domy k horní palisádě. Jak si v poslední době zvykal, lidé před ním uhýbali pohledem, jako by nevěděli, jak se k němu mají chovat. Bývalý správce, bez jehož souhlasu se ve vsi a v širokém okolí ještě nedávno nemohlo stát vůbec nic, teď byl jedním z nich. Netušili, jestli se něčím znelíbil, nejspíš ne, na dobu, kdy zeměpán odplul, dokonce dostal zvláštní pravomoci, ale kdo ví, co bude, až se Judaël vrátí? Zase ten poslední zbyteček moci ztratí. Všichni věděli, kdo stál za

jeho pádem, a opata si okázalým přátelstvím s bývalým správcem nikdo znepřátelit nechtěl.

Iarnhitin ještě zahlédl Kannu, jak vyběhla z domu svého otce a jen jej spatřila, zase zacouvala dovnitř. Ještě před půl rokem si na ni myslel a chystal se, že si ji přivede domů poté, co jeho žena zemřela minulou zimu na souchotě. Najednou se mu vyhýbala i ona. Jako by byl poznamenaný. Ušklíbl se. Kdo ví, co o něm opat při kázáních navyprávěl. Od ztráty svého postavení do kostela při opatství svatého Illtyda nechodil. Ze vzdoru docházel na mši do vedlejší vesnice, i když třeba hřmělo a blesky sjížděly do skalních hřebenů na dohled od Bysedd Wrac'h, jako by se staří bohové chtěli ještě bouřit proti novým pořádkům.

Vystoupal až k horní palisádě a po stezce se vydal k bráně.

Odpověděl na pozdrav mužům na stráži a vyšel ven ze vsi. Někdo až sem před bránu nahnal stádo krav, nejspíš cizinec, co přitáhl z větší dálky, protože podle všeho nevěděl, že dobytčí trh měl být až za týden, po slavnostech Jana Křtitele. Dobytku se tu moc nelíbilo. Krávy bučely a nechtěly se pást, jak to bývá, když příjezdnou stádo z pastvin ve vnitrozemí a tady zvířata najdou jen trávu prosolenou větrem od moře. Ten, co je přihnal, jim bude muset nechat navězt píci odjinud, pokud nechce, aby mu do tržního dne zchudly.

Krávy bučely, jedna se přidávala k druhé, a nepřestávaly.

Iarnhitin se obrátil ke staršímu ze strážných: „Čí je to?“

Strážnému se moc odpovídat nechtělo, to by poznal i slepý.

„Gwyneku!“ rozkřikl se Iarnhitin. „Ptal jsem se tě, čí je ten...“

„Nějakej chlap z východu, pane,“ odpověděl druhý strážný. Iarnhitin musel chvíli přemýšlet, než si vzpomněl na jeho jméno. Helori! Nedávno se příženil z Condate a pořádku si stýskal, že tam mají v každé uličce tavernu s nejlepším vínem, zatímco tady to vypadá, že hospodský ždímá do pohárů moč z nasáklé vlny na

ovčích zadcích. „Až odkudsi z Morbihanu, pane,“ pokračoval mladík. „Nikdo tam prej nekupuje dobytek, protože se všichni bojeje, že přijdou Frankové a všechno poberou. Peníze můžou zakopat, než se to přezene, ale stádo se před vojskem nikam neschová.“

„Tak chce prodávat tady?“

„Docela tak, pane!“ Helori si opřel kopí o prastarý kůl v bráně. Ještě pořád z něho trčely bronzové skoby, na něž dávní předkové místních lidí, dokud ještě neznali slovo Boží, kdysi zavěšovali lebky svých nepřátel. Teď je zahrabávali do země. „Ten chlap potom zase odjel s tím, že se na trh vrátí. Zatím zaplatil starý Erwaně, ať se mu o ty krávy postará.“

„Hmm. Tak vzkaž Erwaně, ať je odežene dál od palisády. Má přece u lesa prázdnou ohradu, ne? Opraví pár...“

„Ale...“

Iarnhitin mávl rukou. „Povídám, že opraví pár sloupků a může tam ty krávy přes týden mít. Ale tady ne!“

„Opat jí to dovolil, Iarnhitine!“ vmísil se do toho druhý strážný. „Víš přece, že jí z té ohrady moc nezbylo. Co ten její před pěti lety umřel, nemá ani ovci a ohradu nepotřebuje. A tak ji rozkradli ostatní, když potřebovali kus kulatiny na svoji a nechtělo se jim zajít do lesa.“

„Dovolil jí to opat, říkáš?“ zeptal se Iarnhitin.

„Všechno přece odkázala klášteru, Iarnhitine, každý to ví. A není to žádněj malej dvůr, co má. Proto si mohla pořídit i tu otrokyni, a opat dělá, že o tom nic neví, i když je ta nešťastná holka křesťanka jako my všichni. Kdybych si já takovou šelmičku dovezl domů, bude mý jméno a jméno samotnýho ďábla vzpomínat v té samý větě na kázáních až do adventu.“

„Hloupé řeči!“ štkl Iarnhitin. „Erwana ji potřebuje do domu, je stará a nemá děti. Ty bys ji chtěl leda pod kožešinu.“

Strážný Gwynek se ušklíbl. „Tak děcka vyženu, jestli si potom budu moct nějakou takovou přivýst.“ Zachechtal se.

„Mluvíš drze!“ rozkřikl se Iarnhitin.

„Můžu si mluvit, jak chci! Nejsi už správcem, Iarnhitine!“ změnil i strážný tón hlasu. „Pokračuj svou cestou a nezdržuj nás od povinností!“

Odkudsi se zvedl podivný zvuk, tichý a hluboký, rozplízl se v bučení krav, zesílil, a vzápětí se zase propadl do dobytčího řevu. Nyní už se rozštěkali i psi.

To je ono, blesklo Iarnhitinovi hlavou. „Co je to?“ zeptal se.

„To jsou mniši z Kemperu, co přijeli s biskupem,“ odpověděl mu Helori, zatímco druhý strážný poodešel, aby dal najevo, že už s bývalým správcem nemá o čem mluvit. „Prej chtěl, aby všichni viděli, jak vede bohoslužby u nich na biskupství. Mniši se zejtra vrací a on pokračuje kamsi dál.“

„K Frankům,“ řekl Iarnhitin, jen aby ukázal, že pořád ví víc než jiní.

Helori pokrčil rameny, sáhl do koženého váčku u pasu, vyndal kousek sušené tresky a strčil si jej do úst. „Maj večer při vigiliích stát za kemperským biskupem a takhle houkat. Přivezli k tomu s sebou jakýsi dlouhý trouby,“ pokračoval. Pomalu přitom převaloval sušenou rybu v ústech. Bývala dlouho tvrdá, než se dala začít žvýkat. „Zatím jsem je neviděl na vlastní oči, jen jsem vo tom slyšel, ale slyšíte to sám, pane. A to jsou uvnitř kostela a my venku. Brrr! Večerní vigilie má navíc proběhnout na kopci, pod kterým kdysi praděd zeměpána Judaěla poprvý šlápl na zdejší půdu. Chacha! Až do těch trub v noci fouknou, všichni plavci na doslech od pobřeží si budou myslet, že se ode dna zvedli hlubinní netvoři a vypluli na hladinu. Dnešní noc bude hodně strašidelná pro ty, co zůstanou na moři. Ať mě Taranis třeba...“ Zarazil se. Zaklínat se starými bohy znamenalo zaplatit hodně velikou pokutu.

Iarnhitin se ušklíbl a pokrčil rameny. „Nejsem už správcem, a opatovi to určitě neřeknu!“

Helori se napůl ulehčeně usmál a hodil pohledem po svém druhovi. U něj si tím moc jistý nebyl. Gwynek už ale stál o kus dál a nezdálo se, že by je poslouchal.

Iarnhitin pomalu stoupal svahem a dobytek mu uhýbal z cesty. Ještě se otočil. „A odežehťte ty krávy, hrome! Večer tudy půjde procesí. Má je snad biskup rozhánět berlou?“

„Opat řekl...“ rozkřikl se Gwynek.

Iarnhitin se vmžiku otočil na patě a ukázal na něho prstem. „Nejsem už správcem, ano. Opat se postaral, aby moje práva přešla na klášter. Budiž. Rozhodl tak zeměpán a já...“

„Ty si můžeš leda hryzat nehty, Iarnhitine!“ ušklíbl se strážný.

Bývalý správce přikývl. „To je pravda. Stejně jako tvůj bratr. Příští měsíc mu vyprší lhůta na splacení půjčky, pokud si pamatuji.“ Usmál se. „A já si pamatuji všechno.“

„Ale tys říkal...“ vybuchl strážný.

„Už nejsem správcem. Nemůžu nutit věřitele, aby počkal.“

„Přece jste se domluvili!“

„Ano, domluvili,“ pokývl Iarnhitin a po čase zase cítil dobrý pocit na duši. „Ale právě jsem si uvědomil, že to nebyla poctivá domluva. Proto jsem se rozhodl jinak.“

„Ale Meticca, jemuž můj bratr dlužil, je pět let po smrti!“

„Zbyli po něm synové, nebo ne? Dva, nemýlím-li se. Třou bídu s nouzí a nejspíš ani netuší, že jim tvůj bratr dluží takové jmění. Byl bych špatný správce vsi a smluv, kdybych ten úpis nepřipomněl!“

„Aby tě smrt potkala za prvním rohem! Přece jste se domluvili, že...“

Iarnhitin jen mávl rukou. „Příští měsíc už zeměpán Judaël určitě bude zpátky. Takže, Gwyneku, pokud tvůj bratr do té doby

nezaplatí Metikovým synům to, co vyplatit má, přednesu jejich jménem celý spor na hradě.“

„Ale...“

Iarnhitin se ušklíbl a ještě jednou se otočil. „A neopomeň se bratrovi pochlubit, že jsi to byl ty, kdo mi ten dluh připomněl a přiměl mě odstoupit od naší dávné a velmi nekřesťanské domluvy.“

Dobytčata se pomalu přesunovala svahem a hledala lepší pastvu.

Iarnhitin vystoupal až na cestu táhnoucí se od pobřeží a otočil se. Osada Bysedd Wrac'h, Čarodějčí prsty, se jmenovala podle pěti skalisek trčících z moře na dohled od pobřeží. Kdysi je tak nazvali první osadníci, co se sem vydali ze Staré země, z Cornubie, které dnes její noví páni Sasové říkali Cornwall.

Ležela ve svahu pod ním a daleko do stran se rozrůstala o další a další roztroušená stavení, jež se už nevěstnala pod ochranu palisády pamatující dobu, kdy o severanech na dračích lodích ještě nikdo neslyšel a lidé měli strach spíš z toho, co za sebranku přitáhne od západu.

Zahlédl, jak po přístavním můstku, u něhož byly přivázány rybářské čluny, běží nejstarší syn zeměpána Judaëla a potom po kamenité pláži utíká pryč. Usmál se. Ano, tohle zapsat zapomněl. Rychle sešel zpátky do vesnice, nadešel si přes trh, kde si koupil pár tuřínových placek, dvě vaječné omelety a do misky naběračku garumu, rosolu z marinovaných rybích vnitřností, a zamířil domů. Vystoupal na verandu, ještě jednou se rozhlédl po vsi, a zmizel uvnitř. Jídlo si rozložil po stole, ale než se pustil do studeného oběda, ještě se vrátil ke stojánku a vzal do ruky pisátko, namočil je do inkoustu a pokračoval:

Bud' Bohu chvála, že všichni tři synové zeměpána Judaëla jsou zdraví, bujní a veselí. Jen nejstarší Yannig, jemuž říkají Morvan, bývá zahlou-

bán do sebe více než jiní chlapci v jeho věku třinácti jar. Říká se, že je to proto, že se na cestu přes moře se zeměpánem Judaělem vypravila i jeho matka. Nicméně všichni tři chlapci se v domě svatého Illtyda každý den vzdělávají v Písmu svatém i v umění psát, jak si zeměpán přál. Jak jsem slyšel, opat Gildas jim dává číst dlouhé kapitoly ze života svět-ců, bratr Lupus jim vypráví o skutcích králů ve starých časech a zrovna tak je učí i rozpoznávat rostliny a stromy, aby věděli, co je dobré ochutnat, když tělo trápí nějaký neduh.

Zarazil se a chvíli přemýšlel. Nakonec pokrčil rameny. Zeměpán si přál sepsat všechno, co se stane. Znovu namočil písátko do inkoustu.

Ne všechno však je, jak by snad mělo. Proslýchá se, že opat Gildas neměří všem hochům, skvělým synům našeho zeměpána, stejně, a nejstaršího Yanniga trestá prutem přes holou zadnici až příliš často. Nejednou se tak stalo, i když byl viníkem jeho o měsíc mladší bratr Argantael. Také jsem přímo od mnichů zaslechl, že k tomu opata Gildase ponoukala paní Véronica, matka obou dalších synů, Argantaela a malého Nevena, kterou jedinou uznává opat Gildas za legitimní manželku našeho zeměpána Judaěla.

Ucukl s rukou, jako by se mu na stojánku náhle zjevil had. Pak zavrtěl hlavou, sáhl po škrabátku a poslední větu pomalu a opatrně zase začal z pergamenu písmeno po písmenu odstraňovat. Místo správce už ztratil a tohle by ho mohlo stát ještě mnohem víc. Přesl ke stolu, posadil se, ze džbánu si nalil víno do zlatem zdobené karafy a napil se. Přitáhl si misku s rosolem, lžící si jej nakydal na tuřínovou placku a pomalu se zakousl. Ještě mu blesklo hlavou, kam vlastně ten chlapec utíkal. Touhle dobou by měl být v klášteře a s ostatními bratry společenstva svatého Illtyda všechno

připravovat na večerní slávu. Usmál se. Každý ve vsi Yanniga znal. Už jako dítě v povijanu plakal v kostele tak, že s ním musela jeho matka vycházet ven a procházet se mezi hroby. I později utíkal z hradu do lesa, aby nemusel jít na mši. Kdyby to nebyl syn samotného zeměpána Judaëla, neprocházelo by mu to jen rákoskou. Když teď, po dobu, než se jeho matka vrátí, musel žít v klášteře místo na hradě, určitě to s opatem Gildasem nemohl mít lehké. Iarnhitin se sám pro sebe ušklíbl. Docela se těšil, až chlapec jednou po svém otci nastoupí na trůn a zchladí opatovu zpupnost.

Yannig seskočil z přístavního můstku do hrubého písku. Hodil pohledem nahoru, ale odtud už nešlo zdi kláštera přes palisádu a střechy chalup vůbec vidět. Umluvit Guyhomara, aby jej s sebou vzal na ryby, se mu nepodařilo. Tam by na něj opat nedosáhl a trvalo by dva dny, než by se vrátili do Bysedd Wrac'h. To už by biskup Placidus se svými lidmi mohl odjet pryč a s ním i vůz, na kterém měl Yannig svoje nechtěné místo.

Popoběhl. Věděl, že pokud jej hledají a nenašli ho na hradě, přijdou se po něm podívat do přístavu. Býval tam často. Spěšně se propletl mezi starými zpuchřelými čluny, jež se tu už léta tiše a pomalu rozpadaly a o pár set kroků dál minul dlouho opuštěné nádrže na odpařování mořské vody. Ve svahu ještě stálo pár pobořených obdélníkových solivarových pecí a kolem se válely prázdné popraskané kadluby. V pecích se dávno neroztápělo, ale Yannig si ještě pamatoval, jak si tu děti ze vsi přivydělávaly vyklepáváním solných briket z ještě horkých kadlubů. Chodíval jim pomáhat a otec rád viděl, že se má k práci, přestože jako zeměpánův syn nemusí.

Nyní jen proběhl kolem. Přeskočil nějakou hodně podezřele vypadající medúzu vyhozenou příbojem na pláž a zase se ohlédl.

Nikdo ho nehonil. A ani neviděl nikoho, že by stál a díval se za ním. Ještě obhlédl příkrý svah nad pobřežním pásem pláže porostlý keři a plazivými ostnatými šlahouny. Na jaře tam hnízdili mořští ptáci a chodily sem za nimi kočky. Teď tam neviděl nic než pár vybelených ptačích kostříček rozházených mořskými větry po větvích keřů.

Sáhl do vaku, rychle rozlomil jeden bochánek, který ukradl v hradní kuchyni, vyloupl z něho pár rozinek, dal si je do úst a zbytek jídla zase zastrčil zpátky. Znovu se rozběhl.

Čára pláže, zdobící pobřežní val útesů jako krajkový lem drahou látku, se stáčela doprava proti moři. Skály tu stály jako zeď, jako nepřekročitelná hradba, která nemíní vpustit vetřelce do vnitrozemí. O necelou míli dál z nich jako ostrý dráp pevniny daleko do oceánu vybíhal skalnatý ostroh Holubí skály.

Dokud se nedostane až tam, může jej z vesnice každý vidět. Za mysem může být klidnější. Jen doufal, že si nikdo nevšimne, kterým směrem se vydal. Rybáři už za chvíli vyplují, a nebudou to mít komu povídat.

„Hrome!“ zasykl. Jak běžel, docela zapomněl. Ještě ztěžka vytrhl levou nohu z písčité pasti, ale pravá se zabořila o to hlouběji. Tekoucí písek tu nebyl natolik nebezpečný jak jinde, ale mohl by ho zajmout na dost dlouho. Možná napořád, pokud by mu někdo nepomohl. Padl na zadek a hned si lehl na záda. Skoro se přestal bořit. Cítil, jak jej písčné těsto začíná obtékat, ale našťastí příliš pomalu. Kroutil uvízlou nohou a pomalu ji vysvobozoval ze sevření. Jakmile se mu to povedlo, odkutálel se o pár kroků zpátky a navztekaně si odplívl. Rozběhl se ke skále, vylezl na úzkou římsu asi sáh nad pískem, a jak nejrychleji to šlo, překonal těch pár desítek kroků. Pak zase seskočil na pláž a běžel dál.

Příliv ještě nezačal a na balvanech pod skalním ostrohem bylo bezpečno. Jindy by Yannig musel dávat pozor, aby s ním příboj nesmýkl proti skále, a když příliv vrcholil, netroufl by si sem ani Guyhomar, ale teď příboj neměl sílu, aby dosáhl až takhle daleko. Chlapec opatrně přelezl po vlhkých ohlazených balvanech, aby si ve škvrách mezi nimi nerozřízl nohu o střepy rozbitých lastur, a nahlédl za ostroh. Někdy tu potkával ženy z vesnice. Chodily sem na slávky a mušle, jimž se v klidné vodě chráněné ostrohem dařilo. Dnes tu ale naštěstí nikdo nebyl.

Už to nebylo daleko. Skalní val tady za ostrohem už nebyl tak celistvý jako před ním. Pobřeží lemoval vodorovně zvrásněný masív, jakoby rozdrásaný na jednotlivé skalky a skalní věže. Malým dětem ve vsi se říkávalo, že si sem chodí mořští netvoři broudit drápy.

Yannig uběhl ještě nějakých sto kroků a pak vmžiku zmizel mezi skalkami sahajícími od pobřežního kamenného valu až do pláže.

Tady už ho nemohli vidět odnikud. Znal to tu. Přidal do kroku a sledoval skoro neznatelnou stezku klikatící se mezi balvany. Kdysi dávno ji tu vyšlapali lidé, ale podle toho, jak od té doby zarostla, tudy dnes již nikdo nechodil.

Přeskočil potok razící si cestu k pláži a na druhém břehu odbočil hloub mezi skalky přímo proti proudu. Charakter krajiny se docela změnil. Z pobřežní kamenné hradby se tu tyčily k obloze jen osamocené skalní věže, za zimních bouří ohlazené dotírajícím příbojem a vichry ze západního oceánu až na samou dřeň. Čím dál se dostával od moře, tím byly skály nahuštěny blíže k sobě. Procházel pod kamennými oblouky stvořenými přírodou, pod obrovskými balvany zřícenými z temen skalních věží, které nedopadly až na zem a zůstaly zaklesnuty v úzkých mezerách mezi sloupy.

Protáhl se škvírou mezi dvěma skalními bloky a na místě, kde potůček padal přes kamenný schod, sundal z ramene vak, vytáhl měch na vodu a naplnil si ho až po okraj.

Přehodil si vak i s měchem přes rameno a vzhlédl ke skalám, jež se před ním zvedaly přímo vzhůru. Obešel kolem dokola vysokou věž a tam, kde se k ní lepila druhá, našel ve stěně hned na první pokus malou zahloubeninu, kterou do ní kdysi dávno někdo vysekal. Chodil sem často a nemohl se zmýlit. Vsunul do ní nohu, vyšvihl se a levičkou sáhl po dalším stupínku nad sebou. Povrch skály nebyl hladký ani drolivý. Byla zvrásněná a k tomu ne úplně kolmá. Šlo to lehce. Vyšplhat tehdy na hradbu dirinanského hradu mu přišlo daleko těžší.

Za chvíli se už Yannig překulil přes okraj galerie. Vstal a rozhlédl se. Pás skalisek a borovic zůstal hluboko pod ním a moře se před ním rozprostíralo jako na tácu. Od jižního obzoru až k ostrohu Holubí skály. Dál k přístavu a vesnici odtud vidět nemohl. Hrad se sice nacházel víc vpravo a za ním, ale mezi jeho útočištěm a sídlem jeho otce se zvedalo mnoho daleko mohutnějších skalních věží, nepřístupných jako samo nebe nad nimi, a přes ně rovněž neviděl.

Moře se zdálo klidné a až k obzoru se nehnulo nic, co by stálo za řeč. Jen v jednu chvíli zahlédl cosi, co zase rychle zmizelo, snad tuleně... Otočil se a rozhlédl se po skalní terase. Všechno zůstalo, jak to minule zanechal. Plošina vyrvaná skále nebyla velká, sotva deset kroků na tři. V nízké štole, vysekané do těsně sousedící věže, zvedající se ještě o mnoho desítek sáhů výš, se dalo přespát i za deště, a navíc si tu posledně schoval zásobu suchého dříví i pár příkrývek.

Všechno vytahal ven, štolu vymetl, a i když bylo sotva po poledni, připravil si spaní. Spokojeně se protáhl. Ještě si vzal z vaku sladký pšeničný bochánek a s chutí se do něho zakousl. Tady

vydrží. Na skalní věž, jež sloužila prvním přistěhovalcům ze Staré země jako strážní hláska, dávno všichni zapomněli. Hlídat odtud moře na jih od ostrohu už dnes nebylo nutné. Z věže dirinanského hradu se dalo dohlédnout mnohem dál a bylo by to ještě lepší, kdyby ve výhledu nevadily Smutné ostrovy a hlavně Čarodějčí prsty.

V dobách prvních osadníků to tu prý bylo opuštěné a šedé. Jako kraj samotné smrti. Jenže ti, kteří připluli z vlasti, odkud je vyhnaly hordy vztekých Sasů s bradaticemi v rukou, to zpočátku netušili. Všude po svazích i nahoře na pláni pod dirinanským kopcem, kde dnes stálo opatství svatého Illtyda, kdosi dlouho předtím, než sem dorazili, zvedl kameny, vysoké jako dospělý muž, i víc, a mezi nimi vysadil kmínky jablůňek. Podivný sad snad ještě podivnějšího sadaře. Jen dva stromky povyrostly, někdo jim do jednoho zalil kořeny jedem. Kdoví, jestli alespoň Bůh zná důvod.

Mrtvé kmínky časem odlámaly zimní vichry a kameny tu zůstaly samy. Sto let. Možná víc. Nebyly to menhiry. V každém z nich byl vyryt kříž a často i pár písmen, jež nikdo neuměl přečíst. Nějakou dobu je nechali na pokoji, ale když se začal budovat hrad, za pár dní zmizely. Byly blízko a nikdo se tak s nimi nemusel tahat až z lomů.

Vlastně to tu bylo docela strašidelné.

Yannig sáhl pro druhý bochánek a natáhl se na pokrývku rozloženou po zemi. Zavřel oči a pomalu ukusoval.

Byl před ním dlouhý den. Slunce ještě stálo vysoko a on neměl na práci nic jiného, než ležet na zádech a sledovat mraky. Nebo se zvednout a pozorovat moře. Třeba se čára obzoru rozplizne, chvilku se nebude dát rozpoznat, co se tam vynořuje, a najednou se objeví otcova galéra.

Nic. Jen na pár okamžiků se v dálce objevila velká loď s oranžovými praporci císaře Karla Velikého a hned zase zmizela za obzorem.

Někdo vykřikl.

Yannig otevřel oči a zaposlouchal se. Nevěděl, jestli to slyšel doopravdy, nebo se mu to jen zdálo. Posadil se a vzhlédl k obloze. Čas pokročil, to poznal hned. Mumlavě zaklel. Nechtěl usnout. Když se vyspí přes den, bývá noc k nepřecházení.

Posadil se a přešel k okraji skalní terasy. Opatrně vyhlédl dolů.

Nic neviděl. Jen koruny borovic a veverky běžící po kmelech nahoru a dolů. Něco je vyplašilo.

Ještě víc se vysunul nad okraj galerie, ale dole nikdo nebyl. Tak by ho to dost překvapilo. Dávno sem nikdo nechodil a už vůbec by se nikdo z lidí z vesnice nepokoušel vylézt nahoru. To snad kdysi udělal jen ten první, co vysekal do stěny záseky pro ruce a nohy. Vynesl s sebou nahoru provaz, na němž vytáhl provazový žebřík pro ostatní. Jeho polozetlelý zbytek Yannig našel, když sem vyšplhal poprvé. Vlastně si ho tu jednou všiml, zatímco se rozhlížel právě po veverkách, tak na polozapomenuté strážní stanoviště přišel. Na první podívání vypadal zbytek provazového žebříku jako stará větev zakleslá na skále. Visel přes okraj a nebyl delší než dva sáhy. Zřejmě se pod někým přetrhl, a pak už se sem nikdo nevrátil.

Nic. Muselo se mu to zdát. Občas se stane, že vítr žene po pobřeží lidský hlas na míli daleko. Někdy i mnohem dál.

Ještě se zvedl na nohy, aby mohl vyhlédnout na moře.

„Yannigu!“ Žádný výkřik. Spíš jako by se někdo bál, že jej uslyší, kdo nemá.

Ten hlas poznal hned. Zpozorněl a příkrčil se.

„Vidím tě!“ Neven za ním dnes už jednou někoho přivedl a Yannig se nemínil nechat překvapit znovu. Zůstal potichu.

„Já vím, bratříčku, že tam jsi!“

Yannig se ušklíbl. Měl Nevena rád, ale byl to malý kluk. Někdy hodně malý.

„Když jsi minule zmizel, a předtím taky, sledoval jsem tě. Víím, že tu někde jsi!“

„Žábu za krk dostaneš,“ zamumlal si Yannig sám pro sebe.

„Přinesl jsem ti zásoby!“

Yannig zpozorněl. Nedostatkem vody netrpěl, ale jinak si toho moc nevzal a všechny sladké bochánky už snědl. Ještě jednou vykoul.

Až teď si Nevena všiml. Chlapec vylezl dobrých šest sedm sáhů po kmeni jedné borovice, ale šplhat ještě výš si netroufal. Mohlo to znamenat, že je tu opravdu sám. Kdyby s ním někdo přišel, tohle by mu nedovolil. Byl to syn zeměpána Judaěla, byť nejmladší. Nikdo nebude riskovat panovníkův hněv.

Yannig vyhlédl. „Co tu děláš?“

„Nesu ti zásoby!“ kníkl malý stísněně. Na stromě se mu přestávalo líbit.

„Jak to? Máš být na opatství a chystat se s ostatními mnichy na večerní mši.“

„Ty taky!“

„To je něco jiného!“ Yannig vyhodil dolů lano s uzly a bleskově po něm sešplhal. Přešel k borovici a vylezl po kmeni těsně pod Nevena, aby mu pomohl. „No, pojď dolů! Nohu dej sem.“ Jemně jej chytil za chodidlo a přesunul mu ho na pahýl větve o trochu níž. „Teď druhou. Sem.“

Neven pomaloučku sestupoval dolů a na pevné zemi hned dostal přátelský štulec. „Tohle nebudeš dělat!“ sykl Yannig. „Kdybych tu nebyl, spadneš jak shnilé jablko!“

„Spíš jak šiška,“ utrousil mladší chlapec a aby odvedl pozornost, ukázal hned na mošnu, co ležela pod vedlejším stromem.

„Jsou tam uzené makrely, chlebové placky, plná miska garumu. Potom pár kousků vepřové pečeně. A taky jsem vzal med a osm sladkých bochánků. V kuchyni mi říkali, že sis už nějaké vzal, ale prý nic jiného.“

Yannig nakoukl do Nevenovy mošny a zasmál se. „To nesním ani za tři dny! Tak dlouho tu nebudu! Biskup zítra odjede, nejspozději pozítří. Déle na mě čekat nebude a já...“

„To není jenom pro tebe, bratříčku,“ zabručel šestiletý Neven. „I pro mě. Já se tu schovám s tebou!“

„Ne.“

„Proč ne?“ Malý měl vmžiku v očích slzy.

„Tobě nehrozí, že tě odvezou.“

„A co když ano?“ popotáhl Neven. „Argantael byl za mámou. Že prý jestli tě nenajdou, ať pošle mě a ne jeho.“

Yannig znejistěl. Paní Véronica byla matkou Arganta i Nevena. Kdo pojede k Frankům, pokud se on schová? Její první nebo její druhý syn? Spíš druhý, ten prcek má asi pravdu. Argant se k ní vždycky uměl vlísat, a navíc jí vadilo, že Neven spíš vzhlíží k Yannigovi než k vlastnímu bratrovi. Malý Neven k tomu měl ale důvody. Jednu modřinu vedle druhé. Argantael si rád vybíjel zlost a Neven byl nejčastěji po ruce. Bodejť by nevzhlížel k Yannigovi, když ho proti bratrovi tolikrát ochránil.

„A co na to řekla?“

„Že ne. Ale co jestli ji přemluví?“ Neven zase popotáhl, jenomže u něj si jeden nebyl nikdy jist, jestli to jenom nehraje.

„V noci ti tu bude zima!“

Mladší chlapec se zarazil.

„Na to jsi nepomyslel?“

Neven zavrtěl hlavou.

„Nevzal sis žádnou přikrývku?“

„Ne.“

Yannig věděl, že pokud se ztratí oba, vyrazí je hledat celá vesnice. A časem je najdou. Paní Véronica pak každému namluví, že Nevena odvedl Yannig, a to by mu neodpustil ani otec. Neven by mohl vykládat, co by chtěl. Nikdo by ho neposlouchal. Nikdy ho neposlouchají.

A jeho nenávidí. Paní Véronica, opat Gildas...

Nikdy pořádně nepochopil proč.

Na okamžik se zamyslel, a když ho Neven zatahal za ruku, skoro se lekl.

„Můžu s tebou nahoru?“

„Nemůžeš. Tebe neodvezou. Jsi malý! Kdo by se o tebe ve Francích staral? Chtějí jen ty starší. Mě nebo Argantaela, raději ať jde tedy on.“

„Když mi to nedovolíš, tak řeknu...“

Yannig zbrunátněl. „Co? Co řekneš? Chceš mě zase prozradit? Zase sem přivedeš bratra Sallustia? Nebo hned opata?“

„Ne!“ zavrtněl Neven hlavou. „Řeknu Denaele, že ses díval, když byla v lázni.“

„To není pravda!“ trhl sebou Yannig.

„Je. Dal jsi stříbrňák té holce, co jí nosila horkou vodu, aby tě nechala nakouknout dovnitř.“

„Zakroutím ti nosem!“

Neven se zalykavě rozesmál a uskočil. „Tak můžu? Aspoň na chvíli?“

To už se smál i Yannig. „Tebe nikdo nikam poslat nechce, že ne?“

Neven provinile zavrtněl hlavou. „Argant vzteky kope do zdi a maminka ti asi vydrápe oči, jestli namísto tebe odvezou jeho. Ale opat mamince říkal, že já to být nemůžu. Cesta je prý natolik dlouhá, že by to kluk jako já nemusel vydržet.“

Yannig se zasmál. „No dobře. Ale jen na chvíli.“ Omotal konec provazu kolem Nevenova tělíčka, a zakázal mu na něj a uzly sa-

hat. Poté rychle i s jeho mošnou přes plece vyšplhal nahoru a začal chlapce vytahovat na skalní terasu. Šlo to dobře. Neven si, jak jen mohl, pomáhal, chytal se skály, kde to šlo, hledal místa, kam by vsunul nožku a pořád po očku pozoroval uzel na prsou, jestli nepovoluje.

A přijde strach

„Tady bude náš hrad!“ vydechl Neven nadšeně, sotva se překulil přes oblou hranu skalní terasy. „Jenom můj a tvůj.“

„Tvůj jen na chvíli,“ připomněl mu Yannig.

Malý po kolínkách vlezl do štoly ve skále, dvakrát se tam otočil a zase vylezl ven. Přešel terasu z jedné strany na druhou a zase zpátky a znuděně se posadil. „Co tu budeme dělat?“

Yannig se ušklíbl. To to prcek dlouho nevydržel. „Tohle je hláška,“ pokusil se malého zaujmout. „Vyhlíželi odtud na moře, protože z vesnice není přes ostroh vidět k jihu. Když se objevil nějaký nepřítel, velitel hlídky poslal druhého, aby to vyřídil ve vsi a na hradě.“

„Nebo zapálili oheň?“

„Tady by ho přece nikdo neviděl. Překázely by skály.“

Yannig si přidřepł k ústí štoly a začal vybalovat z Nevenovy mošny zásoby, které chlapec přinesl.

Malý přešel k okraji terasy a vyhlížel na moře. Nejspíš si představoval, jaké to bylo.

„Něco vidím!“

„To budou rybáři,“ odpověděl Yannig, ale ani nezvedl hlavu. „Mluvil jsem s Guyhomarem. Vyplouvají na noc do Průlivu. Už prý táhnou tresky.“

„Ne,“ zavrtěl malý hlavou. „Tohle je větší loď!“

Yannig se ohlédl. Zase ta franská galéra. Teď už ale byla mnohem blíž než předtím, pokud tedy šlo skutečně o tu samou. Zaclonil si oči. Slunce začínalo klesat k západu a oslňovalo. Dlouhé a třícípé oranžové standarty se nad ní třepotaly a vlály jako za silného větru, ale takový nefoukal. Tady na pobřežních skalách vládlo bezvětří a tam na moři... Možná vánek, ale určitě ne takový vichr. Loď musela plout tou největší rychlostí, jakou mohly ruce veslařů v podpalubí vyvinout.

„Plují přímo sem.“

Yannig zavrtěl hlavou. „Frankové nás možná někdy napadnou, ale určitě ne po moři.“ To ještě nikdy nezkusili. A pak, je to jen jedna loď.

„Támhle je ještě jedna!“ vyjekl Neven, jako by mu četl myšlenky a ukázal nalevo, kde se za zubatou hranou pobřežních skal vynořila příď druhé lodi. Docela jiné.

Dračí morda na přídi!

„To jsou vikingové!“ vydechl Yannig. Cítil, jak mu srdíčko poskočilo a vystoupalo až do krku. Tolikrát o nich slyšel! Staří rytíři z otcovy družiny dokázali vyprávět ty nejdivočejší příběhy z doby, kdy se přídě severanských drakarů zabodávaly do písku na pobřeží. Už tu v kraji dlouho nebyli. Za Yannigova života ještě nikdy.

Vikinská loď se pomalu sunula podél břehu, jako by si na její palubě ještě pořád nikdo franské galéry nevšiml.

„Vědí o ní. Určitě,“ šeptal Yannig a napětím skoro nedýchal. Hned mu došlo, co se děje. Vikinská loď plula kolem pobřeží, možná pátrala po nějaké zastrčenější vesnici, kde by si severané mohli doplnit zásoby, a muži na franské válečné galéře si jich všimli a zablokovali jim cestu na moře. Vikingové jim chtěli zmižet, ale na moři vál jen slabý vítr a tady u pobřeží, stíněném útesy, vládlo skoro bezvětří. Drakar neměl ani polovinu vesel, co

galéra. Nemohl uniknout. Tím pádem tady jejich pokus o úprk končil. V cestě jim stál skalní dráp ostrohu. Musí uhnout po levoboku na moře, ale tam jim kříží cestu Frankové. Yannig vzrušeně přešlápl.

„Co to znamená?“ pípl vedle něho Neven.

Yannig jako by nechtěl odtrhnout pohled od toho, co ještě nikdy neviděl. Vikingové! Kdysi dávno mu chůva říkala, že když nebude hodný, připlují si pro něj. Schovával se potom pod lůžko vždycky, když se objevila na obzoru cizí loď. Jakmile se to dozvěděla jeho matka, zbila chůvu pohrabáčem do krve.

Neven zatahal bratra za rukáv. „Yannigu? Co budeme dělat?“

„Dívat se.“

„A co dál?“ nedal se chlapec.

„Dál...?“ potřásl Yannig hlavou. Určitě se pustí do sebe! Nejen u vesel, ale i na palubě budou mít Frankové ozbrojenců jistě dvakrát víc, než je vikingů. A přesto jako by to severany na dračí lodi nijak netrápilo.

„Yannigu! Musíme přece...“

„Ti, co se zachrání, zamíří na břeh a zůstanou tady,“ mumlal Yannig. „Jsou moc blízko, doplave každý.“ Věděl, že by teď měl sešplhat dolů a utíkat do vesnice. I jen deset takových vikingů by pobilo příliš mnoho lidí, kdyby chtěli. Otec i s celou družinou a se všemi schopnými vzít do ruky zbraň jsou pryč a jen Bůh ví, kdy se vrátí.

Otřel si zpoceně čelo. V zátoce pod zapomenutým strážním stanovištěm se schylovalo k čemusi, o co nechtěl přijít. Po zádech mu přeběhl mráz a sevřel jej v zimničné pěsti. Vzrušeně vstal, ale hned si zase dřep, aby ho nikdo nezahlédl.

Galéra poněkud změnila směr a její kapitán se chystal udělat to, co si Yannig už myslel, že udělá – překřížit severanům cestu. Nebo... Yannig se vzrušením až zajíkl. Teprve nyní si uvědomil,

k čemu asi bude mohutné beranidlo trčící z přídě franské lodi. Její kapitán se rozhodl prorazit trup drakarů. Určitě!

„Spustím tě dolů,“ obrátil se Yannig konečně k Nevenovi. „A budeš utíkat do vesnice, jasné? Na hrad ne, to bys nestihl. Do vesnice a ke správci Iarnhitinovi, rozumíš?“

„Už není správcem.“

„Ale ví, co je třeba udělat! A hned nato domů, rozumíš? Na hrad!“ Zatím mu provlékal lano pod pažemi a na hrudi je zauzloval podobně jako předtím. „A pamatuj si! Co nejrychleji! Nikde se nesmíš zastavit! Až se dostanou na břeh, už bys jim neutekl!“ Podvědomě šlehl pohledem na moře. Zpoza skal na jihu vyplouvala další franská loď. „Rychle!“ sykl na Nevena. Omotal si lano kolem zápěstí a zapřel se nohama o vyvýšený okraj skalní terasy. „Lez!“

Chlapec po čtyřech přilezl k okraji a podíval se dolů. Nic neřekl. Jen se obrátil na Yanniga a zavrtěl hlavou.

„Bojíš se?“

Malý několikrát rychle za sebou přikývl.

Yannig vztekle udeřil pěstí do skály. Na přemlouvání nebyl čas. „Dobře. Zůstaneš tady a půjdu já. Neukazuj se jim, rozumíš?“ Ani se nezdržoval s odmotáváním lana ze svého bratra. Rovnou si lehl na břicho a pozadu se spustil přes okraj. Našel místo, kam potřeboval opřít nohu, a opatrně zastrčil prsty do puklin v okraji skalní terasy.

Přesunul druhou nohu trochu do strany a nahnál žlábek, kam bylo třeba přesunout ruku. Od moře k němu dolehly výkřiky, ale nerozuměl jim. Konečně, Frankové i severané měli svou řeč, jistě docela odlišnou od jeho. Natáhl se tělem víc doleva, aby dosáhl ke spáře, kde by se mohl lépe chytit. Když se mu to podařilo a cítil se jistě, otočil hlavu.

Stačil jen zahlédnout, jak se vesla vikinské lodi na straně přivrácené k pobřeží na jeden ráz zvedají k obloze. Drakar se zřejmě

přiblížil ke břehu až příliš. Zpomalil, skoro se zastavil. Vesla na levoboku zabrala a vikinská loď se začala otáčet přídíl na moře. Příliš pozdě a příliš pomalu.

To je chyba, mihlo se Yannigovi hlavou.

Prsty v puklině se mu roztřáslly. Musel se pustit, protáhnout si je a přehmátnout jinam.

V tom okamžiku se nad zátokou rozlehl příšerný praskot. Kloun, beranidlo na přídíl franské lodi, právě vrazil do boku vikinského drakarů a prorazilo jasanové desky trupu. Rozjetá galéra strhla drakar z jeho směru a hrnula jej před sebou. Vlna, vzdušná vikinskou lodí, se přelila přes pláž, vtrhla mezi borovice a zalila úzký pruh pobřeží až k úpatí skal.

„Odiíiin!“ vznesl se nad zátoku vzteklý řev severanů, vzbouřil racky a skalní holuby v děrách na útesech a rozplízl se do děsivé kakofonie lidského a ptačího křiku.

Kloun na přídíl franských galér nesloužil jen jako beranidlo proti jiným lodím, ale také jako můstek pro útočící vojáky. Vypadalo to, že se teď Frankům nevyplatí. Rozzuření severané přelézali bort drakarů a po horní hraně beranidla se drali na palubu galéry. Nad pobřežím se rozlehl třesk mečů a seker a vyhnal i ty poslední ptáky z doupat do povětří.

Yannig se podíval pod sebe.

K zemi mu zbývaly sotva dva sáhy, a tak seskočil. Všiml si, že Neven vykukuje přes okraj. Zamával na něj, prosmýkl se mezi dvěma borovicemi a zmizel mezi skalami. Neven se stáhl dál od okraje terasy a rozhlédl se kolem sebe. Zamračil se. Pokud ho najdou a budou chtít vylézt za ním, nemá nic, čím by po nich mohl házet.

